

آبگرمکن، یخچال، فریزر، اجاق گاز و اشیای بلند و بسیار سنگین باید با بست یا تسمه‌های مناسب به کف و دیوار منزل محکم شوند.

توصیه مقام معظم رهبری به بهره‌گیری طلاب از فضای مجازی

یکی از خصوصیات ممتاز دیگر امروز، آماده بودن وسایل رساندن پیام است؛ همین فضای مجازی که این برادرمان به تفصیل و خیلی خوب بیان کردند و تعبیر خوبی است که ایشان کرد و به ذهن بنده هم اتفاقاً همین تعبیر قبلا رسیده بود که «شمش فضای مجازی است در حالی که واقعا فضای حقیقی است» یعنی این فضا درون زندگی بسیاری از مردم حضور دارد. خوب همین فضای مجازی یک ابزار است؛ یک ابزار بسیار کارآمد برای اینکه شما بتوانید پیامتان را به اقصی نقاط دنیا برسانید، به گوش همه برسانید. این [امکان] دیر زود نبوده، امروز هست.

در دیدار طلاب حوزه‌های علمیه استان تهران ۱۳۹۶/۰۶/۰۶

منبع طرح‌ها: صفحه آیه‌گرام

نباید با لباس روحانیت نانچیکو دست گرفت

تابوی حضور طلبه‌ها در فضای مجازی شکسته شده

تاریخ معاصر کار می‌کنید، یک گروه شوید، یک لوگوی خوب طراحی کنید و در مورد تاریخ معاصر حرف بزنید. من نمی‌پسندم که طلبه‌ای عکس باطعم غسل و بستنی در فضای مجازی بسپرد. طلبه‌ای که ۱۰ و ۱۵ سال شهریه آقا امام‌زمان (عج) را گرفته، نسبت به جامعه مسئول است؛ باید محتوای علمی و تبلیغی تولید کند. یک پرسش مطرح شده که آیا زندگی طلبه خشک است؟ ۱۰ سال است که فقط در این مورد حرف می‌زنیم؛ عکس از زندگی خصوصی‌مان، عکس از بچه و حتی عکس از آزمایش باردار می‌هوسر. به نظر من طلبه یک کارشناس است و باید حرف کارشناسی بزند، حقیقتاً من صفحات شخصی رانمی‌فهم؛ البته این نظر شخصی من است. البته استادهایی هم هستند که اعتبار خود را از فضای حقیقی کسب کرده‌اند؛ مثل آقای شهاب مرادی و آقای سرلک. خوب طبیعتاً داشتن صفحات شخصی برای این افراد بالامانع است؛ اما افرادی بالعکس این، عمل کرده‌اند. اعتبار خود را از فضای مجازی کسب و در فضای حقیقی خرج می‌کنند. این نکته هم مهم است که هدف ما از حضور با عنوان طلبه باز نشر نیست باید روشمند حضور یافت. دوستانی با هدف مشخص آمده‌اند اما روش صحیحی را دنبال نکرده‌اند؛ مثلاً هدف را گذاشته‌اند مبارزه با شرافتی‌گری، خوب هدف خوبی است اما می‌بینیم که روش، روش صحیحی نیست. یک سری دیگر هم هستند که مبلغ لباس اند، نانچیکو دست می‌گیرند و لباس روحانیت می‌پوشند، خوب با لباس روحانیت کاراته کار می‌کنند؛ من سوال این است چه ضرورتی در پوشیدن لباس هنگام ورزش کاراته است؟ خوب لباس همین ورزش را بپوش.

اینستاگرام ۷۰ درصد مخاطبان صفحه‌ها در حدود ۱۸ تا ۲۵ ساله هستند. به نظر شما یک طلبه بیشتر باید به چه موضوعاتی در فضای مجازی بپردازد؟ یک فرض در جامعه است که این فضای مجازی تهدیدی برای جامعه است؛ حتی با قبول این فرض هم همیشه هر تهدیدی را می‌شود به یک فرصت بدل کرد. حضور طلبه در فضای مجازی یک فرصت و حتی بالاتر از یک نعمت است؛ اگر من طلبه از این نعمت بهره نبرم، فردای روز باز خواهم شد که چرا از این ظرفیت بهره نبردی! الحمدلله هم طلبه‌ها ورود پیدا کرده‌اند و به طور گسترده فعالیت می‌کنند. تابوی حضور طلبه‌ها در فضای مجازی شکسته شده و حتی موسسه‌هایی در حوزه به آموزش طلاب در زمینه حضور در رسانه‌های جدید می‌پردازند. به نظر من طلبه باید با هدف و با تخصص در فضای مجازی فعال باشد. یک طلبه باید در فضای مجازی جریان ساز باشد کار طلبه باز نشر محتوا نیست. فضای مجازی باعث شده است که تمام پل‌ها بین مردم و روحانی از بین برود و عموم مردم با روحانیون به‌سادگی ارتباط برقرار کنند.

این روزها با اصطلاح «آخوند سلبریتی» در فضای مجازی مواجه هستید؛ نظر تان را در مورد حضور پر رنگ طلبه‌ها در فضای مجازی بگویید. یکی از بحث‌هایی که دارد جدی می‌شود، این است که حدود فعالیت یک طلبه در فضای مجازی کجاست؛ آیا از بیخ‌وبین درست است یا خیر؟ من نظر شخصی‌ام را می‌گویم، صفحات شخصی رانمی‌پسندم. در فضای مجازی کار گروهی را بیشتر ترجیح می‌دهم. اگر در مورد

در فضای مجازی هم فعال هستید؛ باز خوردهای مثبتی از این حضور داشته‌اید؟ بله صفحه‌های آیه‌گرافی، دعاگرافی و حدیث‌گرافی، حدود پنج‌سال است که حضور در فضای مجازی را آغاز کردم و این حضور را مثل یک فریضه لازم می‌دانم. همیشه در طول روز ساعتی را برای فعالیت در فضای مجازی اختصاص می‌دهم، اما در مورد تأثیر گذاری باید بگویم به نظرم کسی نمی‌تواند با صراحت از تأثیر گذاری در فضای مجازی صحبت کند. تنهایی توانم بگویم این فعالیت‌ها در زندگی خودم بسیار تأثیر گذار بوده است. من ساعت‌ها به طراحی یک آیه‌قرآنی فکر می‌کنم و همین موضوع باعث شده تابیش از پیش قرآن با زندگی من همراه شود.

در مورد صفحه آیه‌گرام، دعا گرام و حدیث‌گرام حرف بزنیم.

سعی داشتم در این صفحات جذب حداکثری مخاطبان را دنبال کنم. به همین منظور کارهای ساده و روان را منتشر کردم و به سمت پیچیده کردن و مفهومی کردن آثار رفتم. در این صفحات به سه زبان انگلیسی، فارسی و عربی فعالیت‌ها را دنبال کردم و الحمدلله باز خوردهای خوبی هم دریافت کردم.

مخاطبان صفحه شما بیشتر از کدام گروه و قشری تشکیل شده‌اند؟ ببینید، هدف ما از روز نخست یک گروه و قشر خاص نبود و به دنبال تنوع مخاطبان بودیم. متأسفانه در جامعه جوان ما قرآن تا حدودی مورد غفلت قرار گرفته، ما به عنوان طلبه نسبت به این موضوع مسئول هستیم. سعی کردم در فضای مجازی برای آیه‌مضمین قرآنی بهره ببرم. به نظرم تا حدودی هم موفق بودم، طبق آمارهای

گفت و گوی «شهروند» با «سیدهادی موسوی»
معلم هنر و طلبه فعال مجازی

می خواهیم آیه‌ها را نقاشی کنیم

وقت برداشت تکنید که ما غافل از اصول طراحی بودیم، سعی می‌کردم اصول حرفه‌ای را در یک محیط دوستانه در طول کلاس به دانش‌آموزان آیه‌گرام دهیم. در مورد این مدرسه، بیشتر حرف بزنیم. در این مدرسه دانش‌آموزان از کشورهای مختلف مثل استرالیا، اندونزی، هندوستان و کشورهای قاره آفریقا حضور دارند. ۸۰ درصد دانش‌آموزان هیچ آشنایی با زبان و ادبیات فارسی ندارند و اصلاً نمی‌توانند ارتباطی با فارسی‌زبان برقرار کنند. به همین دلیل هم زبان رسمی این مدرسه زبان انگلیسی است.

حسام خراسانی همه ما معمولاً یک تصویر برداشت مشخص از معلم داریم، اما برای یک لحظه فکرش را بکنید معلم‌مان یک روحانی باشد، آن هم معلم درس هنر. «سیدهادی موسوی»، طلبه درس خارج حوزه علمیه قم روحانی‌ای است که سعی دارد، آیات قرآن را با بهره‌گیری از هنر طراحی و به کودکان آموزش دهد. این طلبه جوان از نوجوانی همراه با آموزش علوم دینی، اصول طراحی را نیز فرا گرفته و حالا نزدیک به پنج سال است که در فضای مجازی و حقیقی با عنوان طلبه هنر مند فعالیت می‌کند. او در موسسه زبان حوزه علمیه درس خوانده و حالا در همان موسسه هم تدریس می‌کند. «سیدهادی» یکی از نخستین ادمین‌های صفحه‌های هنری-قرآنی در فضای مجازی هم است. صفحه‌هایی با عنوان‌های آیه‌گرام و دعاگرام و حدیث‌گرام که حالا این صفحه‌ها در حدود ۲۰۰ هزار بازدیدکننده دارد. این طلبه جوان در حال حاضر در حوزه علمیه قم هم مسئولیتی در حوزه رسانه دارد. «شهروند» با او گفت‌وگویی داشته است. در این گفت‌وگو با معلم هنر و فعال فضای مجازی از شکستن تابوی حضور طلبه‌ها در این فضا حرف می‌زند.

آموزش قرآن به کودکان غیر ایرانی با بهره‌گیری از هنر نقاشی؛ چه شد که تصمیم به چنین کاری گرفتید؟

چند ماه پیش از یک مدرسه در قم با من تماس گرفتند و گفتند که ما مدرسه‌ای برای کودکان غیر ایرانی هستیم و به استاد هنر نیاز داریم. به نظر من آمد، ظرفیت بسیار خوبی است، حضوری رفتم تا از نزدیک بیشتر با محیط آشنا شوم. یک فرصت فوق‌العاده برای من بود، ایده‌های بسیاری داشتم و می‌توانستم در بستر این مدرسه عملی کنم، بسم‌الله گفتیم و قبول کردیم.

دقیقاً چه ایده‌هایی؟

مامی خواهیم آیات قرآن را نقاشی کنیم، بهتر بگویم هنر با رویکرد اسلامی. اما مشکل اینجاست وقتی شما هنر اسلامی را در جست‌وجو کرده‌ها سرچ می‌کنید بیشتر مقالات سنگین و تئوری را می‌بینید. این مفاهیم را چگونه باید به کودکان ۷ تا ۱۰ ساله آموزش می‌دهم؟ قرار بود، بچه‌ها با توجه به معنی و شأن نزول آیه، آیات را نقاشی کنند. این به این دلیل بود که بچه‌ها بیشتر با آیات قرآن همراه شوند. البته دانش‌آموزان این کلاس از پیش با مضامین دینی آشنایی مختصری داشتند، خیلی‌ها پیشان حافظ بخشی از قرآن بودند. خودشان می‌آمدند و می‌گفتند: «من دوست دارم این آیه را نقاشی کنم» گاهی هم با توجه به شناختی که از روایات و اخلاقیات یک دانش‌آموز داشتم، آیه را به دانش‌آموزان تکلیف می‌کردم. استقبال بچه‌ها هم از این موضوع عالی بود. حتی والدین بچه‌ها هم در طراحی‌ها مشارکت داشتند. من عادت دارم به همه ۲۰ بچه هم والدین، چه دانش‌آموز (باخنده) البته یک

من هم مثل همه، یک تصور مشخص از معلم هنر داشتم؛ مردی با موهای فر، عینک گرد و وسیله‌های بلند که روی آستین پیراهنش هم کمی رنگ ریخته، معمولاً همه ما هم! پنج‌چنین تصورهایی از معلم هنر خود داریم، مطمئناً هم هیچکس تصورش از معلم هنر فردی با ظاهر یک روحانی نیست!

این موضوع کار را سخت نمی‌کند؟

در اوایل فعالیت، این موضوع مقداری کار را برای من سخت کرده بود، چون من با دایره لغات حوزه کودک و هنر آنچنان مسلط نبودم و بیشتر مطالعاتم در زبان انگلیسی در بخش مطالعات اسلامی بود.

برخورد دانش‌آموزان نسبت به حضور یک روحانی با عنوان معلم چطور بود؟

این موضوع حتی برای من هم یک چالش بود. تصور من از معلم هنر در دوره دانش‌آموزی مردی با موهای فر، عینک گرد و وسیله بلند است که آستین پیراهنش هم کمی رنگی شده، معمولاً همه ما هم چنین تصویری از معلم هنر داریم. ببینید هیچ‌کس در میان ما تصورش از معلم هنر فردی با ظاهر یک روحانی نیست. نخستین روز حضورم در سر کلاس هم بچه‌ها همین تصور را داشتند. بلافاصله پس از حضورم شروع صدا کردن که «آقا» این‌جا کلاس قرآن نیست و کلاس هنر است. من هم که از قبل انتظار چنین برخوردی را داشتم بلافاصله پاسخ دادم، ما هم آمدیم نقاشی بکشیم، البته قرآن را نقاشی کنیم. همان لحظه برای بچه‌ها یک باب اسفنجی کشیدم و دیدند انگار این حاج‌آقا ظاهراً یک چیزهایی بلد است. به همین متوال حرکت کردیم و کم‌کم کارمان جدی‌تر شد، شدیم یک معلم.

روایتی از سفر تبلیغی یک طلبه به آفریقا

ویژگی یک طلبه موفق از زبان «سیدهادی موسوی»: در آذر ۹۷ باید طلاب با ادبیات روز با مردم حرف بزنند

شما مهمترین وظیفه یک مبلغ در دنیای امروز را چه می‌دانید؟ من در طول این گفت‌وگو سعی کردم بر این موضوع تأکید داشته باشم که در فضای مجازی بدون هدف و تخصص فعالیت نکنیم. در فضای حقیقی هم همین‌طور است؛ هر طلبه باید هدفی مشخص داشته باشد. یک هدف که با توجه به تخصص و علمیتی که دارد، آن را دنبال کند. نکته بعدی آشنایی یک طلبه با ابزارهای نوین است. یک طلبه باید با نرفزار ادیت عکس، فیلم و صوت آشنایی حداقلی داشته باشد. این آشنایی هر چقدر بیشتر باشد، برای حضور یک طلبه در فضای مجازی، پایین می‌آورد و سرعت کار او را افزایش می‌دهد. یکی دیگر از مواردی که طلبه‌ها باید مد نظر قرار دهند، به روز بودن است. این موضوع را دوست دارم از زبان استاد اخلاق، حاج آقا مجتهدی مطرح کنم. این عالم اخلاق می‌گفتند که ما یک سری ملازمات اخلاقی داریم که پای میز استادان اخلاق یاد می‌گیریم، مثل رفتار با همسایه؛ یک طلبه باید این الزامات اخلاقی را رعایت کند. اما یک سری مسائل دیگری هستند که شاید خلاف شرع نباشد ولی خلاف عرف جامعه‌اند و عوام الناس از انجام آنها توسط ما روحانیون خوششان نمی‌آید. ما هم برای این که مردم به دین و روحانیت علاقه‌مند شوند و طرد نشوند، باید اینها را مراعات کنیم. باید طلبه‌ها توجه کنند الان دیگر در آذر ۱۳۹۷ هستیم و باید با ادبیات روز با مردم حرف بزنیم. از کلمه‌های استفاده نکنیم که این کلمه معنای خنده‌آوری را ندانای کند. لباس پوشیدنمان مورد پسند جامعه باشد به این موارد می‌گویید عرفیات. حاج آقای مجتهدی تأکید داشتند یک طلبه باید عرفیات را هم رعایت کند.

از فضای مجازی خارج شویم کمی در مورد فضای حقیقی حرف بزنیم؟ بسیار عالی؛ باید به این موضوع اشاره کرد که ما طلبه‌ها در فضای مجازی، ما را از حضور حقیقی در جامعه غافل کند. حضور طلبه در فضای مجازی یک فرصت است اما هرگز این فرصت به میزان حضور در میان اقشار جامعه به شکل حقیقی تأثیر گذار نیست. من هم همیشه فعالیت حضوری در عرصه تبلیغ دین را یک وظیفه می‌دانم. در حوزه زبان انگلیسی را یاد گرفته‌ام تا می‌توانم ناگهانی به زبان فرصت‌های تبلیغی پیش‌روی را از من بگیرم. مدتی پیش هم از طرف حوزه علمیه قم به یک کالج در آفریقا رفتم. بخش عمده آن مسیحی و اهل سنت بودند، تعداد معدودی هم از شیعیان در این کالج حاضر بودند. در آن جادروس اخلاق، فقه و کلام، عقاید و زبان ادبیات عرب را آموزش می‌دادم. از فرصت حضور هم در آفریقا بهره‌بردم و با مردم کوچک بازار گپوگفت داشتم. در میان مردم بودن و مردم‌شناسی را دوست دارم.

متولد چه سالی هستید؟

۶۷.

چه سالی از دواج کردید؟

سال ۹۱. یک دختر دوساله هم به اسم ترنم‌السادات دارم.

چرا طلبه شده‌اید؟

روحانی شدم چون پدرم روحانی است. از کودکی پدرم بزرگترین استاد اخلاق زندگی من بود و من به دقت رفتارهای پدرم را امتشق می‌کردم.

نقاشی‌های کشیده شده توسط دانش‌آموزان سیدهادی موسوی